

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/4 6. uri popoldne.

Štev. 78.

V Ljubljani, v petek 5. aprila 1889.

Letnik XVII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 4. aprila.

Budgetna razprava.

(26. in 27. dan.)

Hišni davek.

V pričetku včerajšnje seje bil je brez ugovora sprejet načrt postave, ki deželi Koroški dovoljuje, da bode državi dolžnih 40.000 gl. prvo polovico v znesku 20.000 gld. vrnila 1. januarja 1897, drugo polovico pa z novim letom 1898.

Potem se je nadaljevala razprava o proračunu finančnega ministerstva in sicer o hišnem davku, ki najbolj preseda Tržačanom in Tirolcem, ker prej tega davka niso imeli. Luzzato je zaradi tega priporočal vladi, naj se usmili Trsta in hišnim posestnikom dovoli nekaj polajšav, Wildauer pa je ravno isto priporočal za Tirolsko, kjer so imeli pred desetimi leti samo 969.000 gld. direktnega davka, zdaj pa ga imajo že 2.200.000 gld. Wildauer je jako ostro prijemal tudi konservativne tirolske poslance, češ, da so tudi oni glasovali za novi hišni davek, ki tako težka bremena naklada Tirolcem.

Poslanec Giovanelli je v dejanjskem popravku zavrnil ta napad Wildauerjev rekši, da so tirolski poslanci iz najboljšega namena glasovali za novi hišni davek. Ako bi bili potegnili z levičarji, bi bile vse druge dežele ostale pri starem hišnem davku, za Tirolsko, kjer prej tega davka niso imeli, bili bi pa napravili posebno postavbo, katera bi bila gotovo še hujša, kakor sedanja. Wildauer je vsled teh opazk silno vzrastel; vprašal je Giovanellija, kdo bi bil pač sklenil novi ostrejši zakon za Tirolsko. Očital je Tirolskim poslancem, da niso podpirali predloga Beerovega, ki je v odseku za Tirolsko priporočal obširne polajšave. Tudi Beer se je oglašil k dejanjskemu popravku, češ, da je res v odseku za Tirolsko predlagal obširne polajšave, da jih je pa večina v družbi s tirolskimi konservativnimi poslanci zavrgla.

Razven hišnega davka bila sta včeraj rešena tudi pridobitni in prihodninski davek.

Pri prvem sta govorila Fiegl in Sommaruga, pri drugem pa Ghon, ki je lani pri finančnem ministerstvu sezal nazaj v šolsko razpravo. Letos se je strogo držal prihodninskega davka, ker se je za njim oglašil k besedi poslanec Klun, da ga takoj zavrne, ako zaide v lanski greh in govori o šolskih razmerah.

Pri davkarskih eksekutorjih je govoril slovenski poslanec Pfeifer ter primerjal troške istih časov, ko so še vojaki hodili davke iztirjevat, s sedanjimi troški, pri katerih ne delajo nobenega razločka, ali je na dolgu ostali znesek velik ali majhen. Priporočal je torej vladi, naj to premeni, in naj se pri iztirjevanju davkov ozira tudi na primerne čase, ter naj ljudi ne prijemlje od februarja do avgusta, ko nimajo nobenih dohodkov, ampak le troške za obdelovanje zemlje in za setev. Kreuzig je priporočal vladi, naj od zaostalih davkov ne pobira 6 odstotnih obresti, ker je to po znižanju postavnih odstotkov od 6 na 5 preveč, Türk pa se je pritoževal o pobiranju carine v Sleziji.

Zadnji govornik je bil včeraj poslanec Naberger, ki je pri užitninskem davku dokazoval, da morajo okoličani plačevati dvojno užitnino, namreč mestu in državi, dasiravno imajo iste pravice, kakor mesto samo. Prosi torej ministra, naj po administrativnem potu to odpravi. Predsednik ob 1/4 5. uro sklene sejo in prihodnjo sejo napové za danes.

Razprava se tudi danes le počasi pomiče naprej; poslanec Proskowetz je skoraj dve uri govoril o užitnini na pivo, Suess Fridrih pa o dunajski klavnicci. Če pojde tako naprej, danes finančno ministerstvo ne bo še rešeno, ampak se bo treba še jutri ž njim pečati. Vlada je tudi popustila misel, da bi državni zbor pred Veliko nočjo poslala domov. Morda dotlej še državni proračun ne bo dovršen. Je pa še veliko reči, katerih večina nemara odložiti do jeseni, in ki morajo še pred razhodom priti na vrsto. Tudi vlada ima še nekaj predmetov, ki jih želi rešene imeti. Okoli 12. aprila utegne biti

zadnja seja pred Veliko nočjo, okoli 30. aprila pa prva po Veliki noči. Zborovanje bo prestalo še-le koncem meseca maja, junija pa se tukaj na Dunaji snidete delegaciji, za katere se bode volitev vršila še-le po Veliki noči.

Kapelanokracija.

Pred petimi tedni pričelo se je posvetovanje o proračunu in do minole nedelje je bil srečno završen oddelek „šolstvo“. Niti številka ni bila premenjena in vse je bilo vsprejeto po predlogu odborov, vzlic temu trajal bode še govorniški boj kaka dva tedna. Da je to, možno, vzrok so opozicijski poslanci, ki govoré le zaradi tega, da bi jih slišali drugi, in proračun jim je samo povod, da govorijo, kar jim slina položi na jezik. Levičarski govorniki in njih zaveznik dr. Ed. Grégr delali so prava čuda v tem oziru, zlasti pri razpravi o Liechtensteinovem šolskem predlogu, toda vse je prekosil kot generalni govornik v svojem sobotnem govoru bivši rektor dunajske univerze, prof. Suess. Ta poslanec, ki spada med najboljše govornike z leve, dokazal je v tem govoru, kako zapelje človeka strankarska strast in v kake smešne skrajnosti zagazi oni, kateremu ne gré za stvar, temveč za hujskanje.

In česa je dokazal ta besedni mojster iz tabora naših neprijateljev? Nič drugega nego neukročeno sovraštvo do katoliške duhovščine in boj zoper vse, katerim katoliška vera ni prazna fraza. Da, celó mrtvih ni pustil v miru. Blizu Gorice je umrl lani župnik, ki je na smrtni postelji prosil, naj mu dadó pod glavo rusko sv. pismo. Iz tega izvajal je posledice. Pred 25 leti bi tudi ne bil nihče zahteval slovenskih gimnazij in danes je to opravičena zahteva. Kdo vé, česa neki, rekel je Suess, bode zahtevalo katoliško svečeništvo za ruščino v nekoliko letih? Ko bi se bil hotel Suess nekoliko uveriti o stvari, bil bi drugače govoril. Spoznal bi bil, da je oni katoliški duhovnik spadal med one sovrstnike, ki darujejo sv. mašo v slovanskem narečju in obredu in da si je na smrtni

LISTEK.

Kriva prisega.

IV.

Bog je dober in milostiv. Če že mislimo, da držimo v zijajoče brezno, zablišči nam kakor bi trenil vnovi jasno upanje.

Ravno večerjajo Draganovi.

Zajemajo zadnje žlice črnega soka tiho in žalostno.

Kar vstopita naša prijatelja.

„O, nenavadna gosta!“ začudi se gospodinja.

„Kakor nanese prilika. Dober večer vam želim.“

„Tudi vama dober večer!“ oglaš se Dragan.

„I, sedita no! Malo prepózna sta: Zamúdila sta večerjo. Dal bi vama kruha urezati, a — némamo ga ravno prav nič.“

„Ni nama treba, ni treba“ branita se naglo naša znanca in sedeta k peči na klop.

Dekla gré v kuhinjo, a gospodinja spravlja otroke v izbo spat.

Gospodar prisede k njima.

„Ni, kar si bodi, za kar sva prišla, Dragan!“ začne Mravljač, ko so bili sami. „Ne bode se ti še prodajalo, če se zeló ne motim.“

„Ne, ne! Če Bog dá, ne!“ pritruje Borin.

Žalostno zamaje Dragan z glavó.

„Vse tišči v mé“, govori jima z mehkim glasom, da se jima prav smili; „vse tišči v mé, kakor sama sila. No, z drugimi bi se morebiti še kaj dalo, a Trdáč, Trdáč!“ . . .

„Midva veva za mazilce, Dragan, katero mu zaveže usta in roke.“

Čudi se jima ubogi mož, čudi se, a ne razumeva prav nič.

Pripovedujeta mu, kako sta na tihem slišala, da je vračal dolg, zatrdita mu, da radovoljno pričata zanj pri sodišči.

Z vsako besedo lajša se Draganu sree. Sam ne vé, kako bi ju zahvalil. A vedre solze v zveseljenih njegovih očéh so jima dosti velika zahvala.

Zgovoré se, da pojdejo drugo jutro v mesto in naznanijo pravici Trdáčovo krivo prisego.

Ločijo se zadovoljni vsi trije. Mravljaču in Borinu se kar samo smeje: slajše jima je nego rožici v zlati zori: Trudita se, da bi storila dobro

delo, da bi obvarovala nedolžne ubožce grozečega prepada.

A Draganu je bilo, kakor bi bil prerojen v novo življenje.

Srčen golobček z oljkovo vejico je priletel v žalujočo hišo nesrečne družine.

* * *

Pridejo in pripovedó sodniku svojo zgodbo.

Neverjetno jih pogleduje mož pravice. Trdáč mu je bil dobro znan in bil mu je veljaven mož: nikoli še ni bil tožen za take stvari.

„Morebiti se motita“, svari ju previden.

„I, kako bi se motila, gospod, ko sva vendar dobro slišala vsako besedico“, govori mu naša prijatelja.

„Bi-li prisegla?“ vprašuje ju.

„Z lahkim sree in čisto vestjo“, zatrujeta mu.

„Nu, prav! Opravili ste za danes“, reče jim on. „Zapišem vse in vredim, kakor treba, da bode šlo, kakor zahteva pravica. Naznanjeno Vam bode v kratkem, kedaj zopet pridite, da razsodimo.“

Napoté se domov. Z jasnim obrazom stopata Mravljač in Borin z Draganom mimo Trdáča v prijaznem razgovoru. Ne menita se dosti, če ju more-

postelji dal položiti pod glavo glagolsko sv. pismo. Toda tako dahč liberalizem Suessov in sodrugov njegovih ne sega. Resnica mu je postranska stvar. Ko bi se ravnal po nji, videl bi svet in ljudi okolu sebe v drugi luči, a ne v taki, pred kojo krčevito zapira oči.

A venec je postavil svojemu govoru z novo frazo, s ko je obogatil zbirko gâsel naših protivnikov. Med burnim ploskanjem leve in vseh njenih pomagalec česke krvi imenoval je katoliško duhovščino — kapelanokracijo. Ono duhovščino, ki je toliko učinila za slovenski narod, ki je negovala in gojila ono božjo iskro narodne zavednosti, ko se je narod slovenski nahajal še v megleni medlobi in narodni tmini, opisaval je kot nekako nevedno otroče. Med proslavljanjem in streljanjem iz topičev nastani se duhovnik v vasi in v dimu kadilnic domišlja si — nadaljeval je Suess — da je neizmotljiv, pobija in proklinja vse, česar ne umeje. „Kako lepo bilo bi pač — vsklikne — ko bi ta kapelanokracija, ki govoriči po vseh krčmah, imela več smisla za čitanje in izobraževanje.“ In s tem ničevim, nečutenim napadanjem hoče on bojevati za Hasnerjeve šolske postave! Take surove psovke bile bi naj oni od nemških liberalcev toli hvalisani napredek in olikanost!

V istini so to slabi dokazi zoper preosnovo šolskih postav, tako slabi, da mora isti, ki se jih poslužuje, biti prekošen. Poglavitni stvari, načelu samouprave, da bi namreč vsaka dežela svoje šolstvo upravljala po svoji lastni potrebi, tej so se izogibali vsi levičarski govorniki in tudi prof. Suess. To kapelanokracijo, kakor si jo mi na Slovenskem, in ne izvzemši ni jednega slovenskega duhovnika, predstavljamo, pojasnil je sicer z malimi besedami, toda jedernato, generalni poročevalec, poslanec g. Zeithammer, rekoč: „Čehom je veliko ležeče na tem, da se pomnoži pri njih in porzese naobrazenje in pri takem narodu merila izobražbe ne bode nihče hotel zmanjševati. Želimo preosnovo v šolstvu, da dosežemo pravi mir v šoli. Želja naša je, da bi zavladata sloga med cerkvijo in šolo. Želimo, da bi oblast državnega zbora in države v šolstvu ne bila ohranjena samo v tej meri, katero ustanovljajo temeljne postave. Mi želimo, da bi se dala deželni zborom večja prostost v šolskem oziru vsled ustavnega načela: da ima isti največ odločevati o kaki stvari, ki največ za-njo plačuje.“

Dobro! To je program tudi naše preosnove šolskih postav, program, ki je tako jasen in umeven, da ga lahko umeje vsako dete. Po mislih g. Suessa seveda in njegovih privržencev je pa samo taka šola preosnovljena, v kateri se poučuje sovraštvo in razpor in koja bi bila zaslomba gospodstvu nemških liberalcev.

Govor poslanca Kluna

v državnozborski seji dne 21. marca t. l.

III.

Dovolite mi sedaj, da preidem k drugemu gospodu poslancu, ki je včeraj govoril v tej visoki zbornici. Razprave gospoda poslanca za Hartberg so bile tako jasne in tako sijajne, da so mu morale popolnoma soglasno pritrditi vse stranke na desnici

te visoke zbornice (Tako je! na desnici), in ménim, gospôda moja, tudi na levici je bilo mnogo takih, ki so si vzlic navideznuemu protivnemu vedenju mislili v srečo: Princ Liechtenstein ima prav. Vendar pa se je tem jasnim razpravam včeraj tukaj oporekalo. Gospod poslanec dr. Grêgr sicer ni mogel tajiti, da se šola, kakor jo je imel v mislih in jo popisal knez Liechtenstein, ne more grajati, da, da bi se moralo predlogu celô pritrditi s samopravnega stališča. Rekel pa je, da to, kar je povedal predlagatelj, ni odkritosrčno; klerikalna stranka se dela tako pohlevno le toliko časa, dokler ni v posesti oblasti; potem pa deluje s sovraštvom in nestrpnostjo. V dokaz se sklicuje na zgodovino svoje domovine, na one stoletne boje, ki so pretili vreči narod njegov v odprti grob. Po mojem mnenju je tu mislil husitske boje in tridesetletno vojsko, ki so v istini provzročili veliko opustošenje lepe česke dežele. Ménim pa, da ima ravno častiti gospod poslanec dr. Grêgr najmanj vzroka za take pritožbe. V dokaz temu hočem kot pričo navesti zoper njegove razprave zopet moža, ki je srdit sovražnik katoliške Cerkve, pristaš in učenec Döllingerjev, namreč starokatoliškega profesorja Friedricha, ki piše o Husu nastopno: „Na čast vedi bodi rečeno, le globokejšje in resnejše zgodovinopisje o Husu daje spričevalo resnici, da ravno protestantskim zgodovinarjem pristuje v tem oziru največja zasluga. Dela takih mož bodo še poznejšim rodovom spričevala, da tudi v našem času ni manjkalo prave ocene Janeza Husa in njegovih pristašev, poveljevalni ga spisi in slike bodo pa dokazovali površnost brez dna, ki označuje dandanašnji čas in naše olikano občinstvo.“

Gospod poslanec Grêgr, ki nam je včeraj pripovedoval, da ga je rajni pater Greuter nazivljaj „husita“, in kateri ta naslov menda smatra častnim, ima po mojem mnenju, kakor pravi Friedrich, tudi del te površnosti brez dna, ker skoro gotovo ravno tako malo pozná nauk Husov, kakor katoliški katehizem; Husovi nauki so morali na Češkem provzročiti socialni prevrat in imeti za njuno posledico husitske vojske; teh naukov tukaj ne bodem razpravljaj, ker se nisem namenil predavati verouk. Omenil pa bodem le jeden teh naukov, kateremu jedro je to, da nobeden, niti papež, niti cesar, ne smeta zá-se zahtevati pokorščine, dokler ju teži smrten greh. Že prijatelji Husovi so mu očitali, da mora pri tem nauku prenehati vsak red v trgovini in menjavanju, občevanju in opraviilih, pri prisegah in podložnosti. Že takrat je vzbudilo začudenje, da zgubi kralj, ako pade v greh, gradove, mesta in celô kraljestvo svoje, da smejo posvetni gospodje grešnim duhovnikom po svoji previdnosti jemati njihova posestva in da sme z isto pravico tudi kmet tirjati zá-se posestva grešnih kraljev in posvetnih gospodov.

Ti nauki morajo nepogojno vreči celi red ter imeti za posledice vojsko in zmešnjavo. Mislite si, da se uporabi to načelo na naš parlament. Kakove zmešnjave bi navstale z ozirom na mandate gospodov poslancev, ako bi gledé njih veljalo to načelo!

Kar se tiče trditve, da je katoliška Cerkve provzročila tridesetletno vojsko, trditi moram temu nasproti, da je vstajno gibanje protestantizma, in po-

sebno kalvinizma, poželjivost, kolikor moč prikrajšati kraljevo oblast ter pridobiti si bogastvo s posestvi, zakrivilo tridesetletno vojsko (Tako je! na desnici), in le otročje narave morejo še verjeti, da je bila tridesetletna vojska verska vojska.

Dr. Grêgr je tudi navedel primerô mej novo in staro šolo, kateri je osvetlil z mnogimi vzgledi iz lastne skušnje in ki je imela seveda sijajen izid za novo šolo. Res je vendar, da se v novi šoli več poučuje, kakor v stari, ali se pa tudi več doseže, tega bi jaz ne hotel trditi, in za sedaj tudi še ni popolnoma dokazano. Ne samo pri nas na deželi, marveč tudi v mestu tožijo ljudje, da otroci, ko pridejo iz ljudske šole, ne znajo gladko čitati, pisati in računati.

Treba mi je le na to opozarjati, kaj je pred leti konstatovalo srednješolsko odposlanstvo dunajskega občinskega sveta, to namreč, da se je pokazalo pri vsprejemanju učencev v srednje šole, da vedno bolj nazadujejo vspehi šol. (Čujte, čujte! na desnici.) Ali so se od tedaj predrugačile razmere, ne vém, to pa mi je znano, da se je isto pokazalo tudi pri obrtnih šolah in da se pri ustanovljanju obrtnih napredovalnih šol vedno porablja jedno leto ali jeden tečaj za to, da se naučé gladko čitati in pisati ter prav računati, predno se dopusté k obrtnemu poduku. Če res toliko uspešno delujejo šole, moralo bi se misliti, da prinesó vsi otroci seboj že zadostno izobražbo in da se more takoj pričeti z razlaganjem obrtnih predmetov.

Gospod poslanec dr. Grêgr se je jednako predgovorniku gospodu poslancu Lippertu izrekel zoper to, da bi se šola zopet izročila Cerkvi. Kakor ste čuli, tega predlog za uvedenje verske šole nikakor ne zahteva, marveč se državi kakor doslej vrhovno nadzorništvo in vrejevanje šolstva prepušča. V opravičenje Cerkve, kateri ne odreka samó pravice, marveč tudi zmožnost izobraževanja in vzgojevanja šolskih otrok, kličem pa gospodu govorniku v spomin, da se bili časi, v katerih niso znali brati knezi in vladarji, plemiči in kmetje, in se je celo šolsko izobraževanje kakor sploh cela kultura umaknila v samostane katoliške Cerkve.

Opominjam gospoda, da menda ne vé, kaj je Cerkve v prvih časih storila za izobražbo in prosveto, za ustanovitev ljudskih šol in vsučilišč, kakó je skušala svoje člane navduševati k ustanovam za učilnice, povzdigniti veljavo in zboljšati plače učiteljev. Konečno se sklicujem na nekatere naredbe, katere so se v tem oziru izdale na shodih katoliške Cerkve. Škofje in shodi so že za Karola Velikega tekmovali v ustanovljanju šol in škof Teodulf orleanski je okrog leta 797 ukazal, da mora duhovščina v vaséh in trgih vzdrževati šole, male ljubeznjivo poučevati in da ne sme za to nič tirjati, razven kar jim dobrovoljno dajo stariši. Sinoda v Aheuu že leta 802 praša posestnike, ali pošiljajo svoje otroke v šolo. Shod v Mogunciji leta 813 nujno polaga starišem na srce, naj pošiljajo svoje otroke v šolo, in papež Evgen II. je pisal leta 826: Čujemo, da v nekaterih krajih ni učiteljev in se zanemarja pouk. Zaradi tega priporočamo vsem škofom in njim podrejenim župnikom, naj nastavljajo občinske učitelje, ki bodo pridno poučevali v čitanju, prostih umetnijah in go-

biti osorni gospodar vidi v družčini z nasprotnikom: Ne mislita več, da bi še kedaj pri njem delala.

* * *

Debelo zakolne Trdác, ko mu prinese birič pisanje, da ga tožijo zaradi krive prisega. A utolaži se hitro.

„Dragan menda misli“, govori sam v sebi, „da se na ta način kako reši. A ni, kakor bi se komu zazdevalo. Dokazov nema on nič, a moja beseda že sama nekaj velja.“

Vendar mu nekako težko razbije srce, ko se mu je treba zagovarjati. Okó mu je kalno in nemirno; ozira se okolo sebe in čudno pogleduje Mravljača in Borina: čemu bi bila ona dva tukaj z Draganom?

A ne utegne razmišljati.

„Tožijo Vas, da ste krivo prisegli“, ogovori ga sodnik. „Je-li res?“

„Ni res, ne, gospod sodnik!“ brani se Trdác. „Pusta laž je. Rzsodila je že pravica sama, da sem jaz trdil istino, ko mi je prisodila pravo.“

„A zagotavlja se, da Vam je bil že prej vrnil dolžnik.“

„Kako bi mi bil vrnil, ko ni mogel. Ni mi dal ne, gospod!“

„A priče...“

„Kake priče?“ seže mu on v besedo. „Priče še imeti ne more.“

„Zakaj ne?“ praša naglo a mirno sodnik.

Bistro se ozré vanj, da Trdác proti svoji volji obrne oči v stran. Zdi se mu, da ga óni trije gledajo, kakor bi ga hoteli prebôsti.

„Zato ne“, reče malo vzburljen, „zato ne, ker nikogar blizu ni bilo.“

Koj spozná, da se je zagovoril. Jezno se ugrizne v jezik in hoče naglo popraviti.

A bilo je rečeno. Sodnik prime za besedo in drži ga kakor klešče. Trudi se na vse moči, previja se kakor riba, a ne more mu nikakor spolzeti. Že je zagraben.

Prisežeta še priči in razjasnita, kako sta na tihem vse slišala.

Pravica spozná, da je Trdác kriv goljufije združene s krivo prisego. Zaradi precéjšnjih olajšil mu prisodijo samo dve leti zapora.

Koj nastopi kazen. Domov iti mu v takem ne diši.

V.

Težko je v ječi zapovedljivemu možu. Dolgi so dnevi, a še daljše noči. Prav utegne razmišljati

vse nerednosti svojega življenja. Oglesi se mu že dolgo časa zatirana vest, oglašá se glasneje in glasneje. Prime se ga večkrat nekaka trma: nič se ne zmeni za ukaze svojih čuvajev; naježi se svoje glavo kakor jež. A v pokorilnici ne ljubijo šale: dadó ga v temnico, da ga premine slaba volja. Včasih ga, kakor bi trenil, zgrabi tolika jeza, da bi hotel vse razbiti. A zvežejo ga, ne prav rahlo, in zaklenejo v majhen črn kotiček, da se mu o suhem kruhu ohladi vroča kri.

Misli in misli Trdác, a čim bolj misli, tem huje mu je. V temi stavljajo se mu pred oči storjene krivice; prav nagajivo se mu rógaajo. A še močnejše ga tišči in tlači, da je zgubil veljavo. Zameril se je sicer večkrat temu ali ónemu, če mu je o priliki v tej ali óni stvari kaj pritrgal. Vendar, bil je v vsi okolici znan za imenitnega moža, kakor ne vsak drug. A sedaj? Kako bi se jim prikazal? S strani ga bodo gledali, namežikovali drug drugemu in šepetali si v uho: „He, vidiš ga? Bil je móž svoje dni. A goljufal je, krivo prisegel...“ Ogibali se ga bodo...

Topi se bolj in bolj v take mračne misli. Oči se mu blišče, kri mu kipí, možgani mu zavrô: začné se mu blésti. Vede se čudno, govori neraz-

spodarstvu. Hinkmar remski pozivlja deželne dekane, naj poizvedujejo, ali ima vsak župnik šolo, v kateri bi se poučevali župni otroci v elementarnih predmetih. Kakó strogi so bili gledé cerkvenih šol, dokazuje okoliščina, da se je za dóbe Inocencija III. pri neki preiskavi zoper gentskega škofa glasilo vprašanje, ali je nastavlil učitelja, ki bi brezplačno poučeval reveže. Zgodovinopisec Palacky, ki se je pri iskanju čeških listin začetkom tega stoletja potrudil zaznamovati si vse učitelje, na katere je slučajno našel, poroča, da je praška škofija leta 1400 imela najmanj 640 šol. V dóbi, o kateri govori Palacky, bilo je v celi Nemčiji 63 škofij. Ako računimo, da je imela vsaka škofija 640 šol, kaže nam to 40.000 ljudskih šol v Nemčiji.

Z ozirom na to, kar je rekel gospod poslanec dr. Grégr o svoji domovini, opozoril bi ga tudi še na to, da se tam kakor pri nas moramo v prvi vrsti zahvaliti duhovščini, da se je ohranilo češko slovstvo. (Dobro! Dobro! na desnici.) Ravno takó kakor pri nas so bili tudi na Češkem časi, ko je imela češčina le še v cerkvah svoje zavetišče in gojitev. Duhovniki so bili na Češkem isto takó kakor pri nas prvi pisatelji, katerim so se še-le pozneje pridružili od njih probujeni možje iz posvetnega stanú, da nadalje porabijo snov, katero so oni nabrali in ohranili. Za ohranitev starejšega češkega slovstva se moramo, kakor je priznal Palacky, zahvaliti toliko zaničevanim jezuitom (Cujte! na desnici), in to, kar se je sežgalo, ni bilo nič drugega, nego nepotrebne slovstvene čenčarije.

Gotovo tedaj ni prav in lepo, duhovščino tako slikati, kakor da bi ne imela za ljudski pouk razuma, smisla in ljubezni. In ako so šole novejšega časa boljše mimo starih, ne smemo pozabiti, da sedaj nalagajo jako znatna bremena prebivalstvu, in sicer bremena, ki bi bila prinašala še boljše sadove v stari šoli, ako bi se bila ta takó podpirala (Prav dobro! na desnici), kajti storila bi bila stara šola gotovo več nego nova, ko bi bila na razpolaganje imela tista sredstva, kakor dandanes.

Gospod poslanec je tudi o jezuitih govoril ter zopet pogrel mnoge že davno zopet in zopet ovržene napade na jezuitski red. Na to odgovarjati bilo bi odveč.

Omenjal je pa tudi nenravnosti mej duhovsko gosposko. Res je, da so tudi mej duhovniki taki, ki se ne zavedajo vedno svojega vzvišenega poklica, toda ako je bil že v Adamovi družini Kajú, v Lotovi družini Kam, ako je bilo mej Jakobovimi sinovi toliko omadeževanih móž in je bil celó mej Kristusovimi apostoli izdajalec, potem se pač ne smete čuditi, ako so mej velikim številom katoliških duhovnikov tudi taki, ki ne zadostujejo vedno zahtevam svojega poklica. Čuditi pa se moramo, da se prestopki posameznih očitajo skupnosti. (Dobro! na desnici.) Zdi se mi tako, kakor ko bi hotel kdo zaradi tega zaničevati stan zdravnikov, ker so mej njimi nekateri mazači.

umno. Dadó ga v bláznico (hišo za norce). Zdravijo ga dlje časa, a potem ga pošljejo na dom. Še sedaj hodi nór okolo. Zeló mu ustrežeš, če mu kupiš merico „ljubega žganja“.

Dom njegov so prepisali sinu. A ta je bil pravi ne skrbi-nič: naglo je zagospodaril vso veliko imovino. Lani so mu prodali vse. Pri tujih ljudéh služi sedaj sam svoj kruh.

A Draganu se je vzmóglo. Tiščalke Trdáča se je znébil, a drugi upniki so ga radovoljno še čakali, ko so slišali, kako dobro se je zvršila zá-nj sodba.

Preustrojl je tudi gospodarstvo. Razvidel je, da je v tamošnjem kraju njiva manj vredna nego travnik. Zato seje samo toliko, da pridela, kolikor mu je treba za dom. Druge njive je premenil v travnike in se bavi prav pridno z živinorejo. Tudi sadja je mnogo nasadil; daje mu precéj dobička vsako leto. Gré mu srečno. Če Bog dá, plašen mu bo letos poslednji dolg.

Tudi znancema Mravljáču in Borinu se ne godí slabo. Dobro se je zdelo vsem, da sta rešila Dragana prepada, in radi jim dajejo dela. Prav veselo se jima zdí, da sta pripomogla v zadregi nesrečni družini na nóge.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. aprila.

Notranje dežele.

Za trdno je sklenjeno, da se bo preložilo korno poveljništvo iz *Brna* v Premisl, a ostalo bo tudi v bodoče tam še divizijsko poveljništvo. Vojni minister je to naznanil brnskemu občinskemu zastopu z dostavkom, naj se nikar ne zida nova mestna topničarska vojašnica.

Za *rektorja dunajskemu vseučilišču* je bil predvčeraj enoglasno namestu profesorja Suesa izvoljen prof. Viktor pl. Lang.

Ogerska zbornica magnatov bo obravnavala o novi orožni postavi dne 11. in 12. aprila, dne 13. aprila pa se bo postava razglasila. — Državni zbor ne bo pred Veliko nočjo pretrgal zasedanja.

Vnanje države.

Po daljšem prestanku se je predvčeraj zopet sešel *srbski* ožji ustavni odbor, da se posvetuje o načrtu volilne postave, kateri je izdelal odsek treh članov. Načrt je sestavljen na podlagi Stojanovićevih in Belimirovićevih predlogov, pri tem pa se je oziralo na mnenje o svojem času na Grško in Dansko odposlanih zvedencev. Cela postava obsega 129 točk.

Ruska vlada je sklenila pričeti kazensko preiskavo zoper mestno šolsko komisijo v Rigi, ki je protipostavno postopala pri uvajanju ruščine v tamošnje ljudske šole. — Preiskava zoper Ašinova ni pokazala ničesa, kar bi opravičevalo nadaljno kazensko postopanje zoper njega.

V predvčerajšnji seji *nemškega* državnega zbora se je pred prehodom na dnevni red državni podtajnik mornarice spominjal nezgode na Samoi, rekoč, mornarična uprava je dolžna lajšati bolest ostalih družin ponesrečenih pomorščakov. Evropejcem v Apii ne preti nobena nevarnost, kajti o tem ni najstarejši nemški častnik ničesa poročal. Ker je Amerika odposlala na Samoo tri križarje in bi to mogel biti povod napačnemu mnenju, da je opešalo zanimanje nemške vlade za one pokrajine, odposlala bo tudi Nemčija v najkrajši dóbi tri ladije. — Na dnevnem redu včerajšnje seje zaveznega sveta je bil predlog Prusije, da se predručajijo določbe kazenskega in tiskovnega zakonika.

Novi *francoski* generalni prokurator je bil predvčeraj zjutraj umeščen. — Isti dan se je nadaljevala obravnava zoper ligo patrijotov. Občinstva ni bilo več toliko navzočega. Javni zatožnik je dokazoval, da je liga zapustila svoj prvotni smoter, ker je hotela postati vojna nove stranke, povodom Ašinove zadeve pa se je zakrivila jako „bedastega“ čina. Laguerre protestuje zoper ta izraz. Naquet pravi Laguerre-ju: „Pustite javnega zatožnika blebetati.“ Zatožnik zahteva zaradi te besede, da se postopa zoper Naqueta na podlagi kazenskega zakonika; to provzroči velikansko razburjenost. Vsled predsednikovega poziva prekliče Naquet svojo besedo in s tem je ta dogodek končan. Državni pravdnik skuša dokazati, da liga ni zasledovala volilnih, marveč vsajne nakane, ter konečno zahteva, naj se obsodijo zatoženci. Déroutéde, Naquet, Laisant in Gallian se potem zagovarjajo; isto sta storila Laguerre in Turquet drugi dan, to je včeraj. — Thibaut je izstopil iz narodnega odbora, ker ne odobrava postopanja njegovih članov, ki so svetovali Boulangerju, naj zapusti Francijo.

Angleški listi objavljajo Stanleyjevo pismo, v katerem ta opisuje dolgo, težavno in nevarno pot od Jambuje do Albert-Njanza-jezera, kjer je Stanley dne 29. aprila l. l. našel Emin pašo ter pri njem ostal do 25. dné maja. Emin paša je takrat zapovedoval 8000 možem. Wadelajja ni hotel zapustiti. Pismo ne obsega ničesa o bodočih Stanleyjevih in Eminovih načrtih.

Vsled različnih mnenj v *rumunskem* kabinetu je izbruhnila resna kriza. V zbornici je predvčeraj naznanil ministerski predsednik Rosetti, da je ministerstvo dalo svojo ostavko. O sestavi novega kabineta so mnenja različna; kot ministerski predsedniki se imenujejo dosedanji predsednik Rosetti, prejšnji finančni minister Cantacuzeno in Catargi; vendar pa še ni nič odločeno.

O smrti *abesinskega* neguša Janeza se poroča: Mej negušem in derviši sta bila ob abesinsko-sudanski meji dva boja; v drugem boji pri Metem-mehu je bil neguš smrtno ranjen. Menelik, ki je v tem času taboroval s svojo armado mej Šoo in Abesinijo, ni hotel negušu pomagati. General Baldissera tudi iz Masave brzojavno poroča, da se je Deheb obrnil proti jugu zoper dervise. Kdo bo prestolni dedič negušev, to je predmet prepiru mej neguševim stričnikom Dehebom in kraljem Menelikom. Kakor trdijo „Italie“ in drugi rimski listi, sešel se je včeraj italijanski ministerski svet, da se posvetuje o navodilih, ki naj se pošljejo generalu Baldisseri.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 4. aprila. († Vojaški župnik in častni kanonik Zic) je včeraj ob četrt na šesto uro zvečer, previden s sv. zakramenti, v šestinšestdesetem letu svoje starosti umrl. Bolehal je na drobovji že v Gradci, ali pri vsem tem opravljal svojo

službo tudi tukaj na Dunaji skoro prav do zadnjega. Samo osem dni je ležal; v ponedeljek mi pride jeden njegovih vojaških kapelanov povedat, da se je vlegel. Precej drugi dan ga obiščem in najdem še precéj bistrega in veselega. Tožil mi pa je, da mu je že osem dni prav slabo in da je imel dva dni in dve noči tako silno kolcanje, da ga je hotelo kar zadušiti. Zdravniki so mu to kolcanje sicer ustavili, ali ne čisto odpravili.

Včeraj sem ga zopet obiskal; nekako radostno mi je pravil, da so mu zdravila pomagala, da je pa vendar svojemu kapelanu naročil, naj gre po duhovnika, da ga previdijo. Rekel sem mu, da je prav tako, in mu obljubil, da ga danes zopet obiščem.

Danes sva se ravno z g. dr. Poklukarjem odpravljala, da bi ga po seji obiskala, kar pride neki sluga „Pietete“ z mrtvaškim listom in naznanilom, da je včeraj umrl.

Nemudoma sem šel v njegovo stanovanje ter od njegove postrežnice izvedel, da so ga včeraj precej po mojem odhodu prevideli s sv. zakramenti. Popoldne sta prišla zdravnika, s katerima se je še prav krepko razgovarjal. Tudi je skušal vstati, pa ni šlo. Ob 5. uri popoldne ga obišče vojni škof Gruscha, katerega se je močno razveselil. Škof mu podá roko, on se mu zahvali, da ga je obiskal, malo zakrhne in v istem hipu umrje.

Truplo so prenesli v kapelo vojaške bolnišnice in je tam položili na mrtvaški oder. Pokop bo jutri 5. aprila. Ob jedni uri popoldne bodo mrliča pripeljali v votivno cerkev, kjer ga bode blagoslovil vojaški škof Gruscha sam. Od ondot ga prepeljejo na centralno pokopališče, kamor ga spremim in kjer ga pokopljem jaz sam.

Rajniki je bil blag mož in vzgleden duhovnik, ki so ga zaradi njegovega poštenega obnašanja visoko čislali vsi, ki so ga poznali. Naj v miru počiva!

Klun.

Iz Logatca, dné 2. aprila. Včeraj zapustil nas je dosedanji gospod okrajni glavar dr. Karol Russ. V svoji službi bil je strog, a dobrih namenov se mu ne more odrekati. Nekatero občino so mu hvaležne za usluge, katere njim je skazal, in slovensčina se ni zametavala v njegovi pisarni. Ali izvajajoč svoje namere, ni zadel vedno srečne poti; videti je bilo, da pozná premalo krajevne razmere. Ljudij si ni znal nakloniti, in vsled tega v obče ni bil priljubljen.

Dné 30. marca pa je ob j-dnem došel novi gospod okrajni glavar dr. Mihael Gstettenhofer. Vtis, kateri je napravil prve dni, bil je popolnoma dovoljen. Gospod je prijazen, slovenski zná.

Sinoči bila je v Gornjem Logateci volitev novega župana. Volitev, ki se je vršila v Marinkovi gostilni, vodil je novi gosp. okrajni glavar sam, kar je soseskine može prav razveselilo. Za župana je bil izvoljen gosp. Karol Puppis, za svetovalce pa gg.: Janez Rihar, Janez Marinko, Janez Kobal in Miha Gostiša.

Dnevne novice.

(„Narodni Dom.“) Upravni odbor in pregledovalni odsek sta imela pretečeno sredo, 3. dné t. m., sejo. Upravni odbor se je tako-le konstituiral. Predsednik: gosp. dr. Alfonz Mosché; podpredsednik: g. dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški; blagajnik: g. dr. Josip Staré; tajnik: g. Evgen Lah. Načelníštvo v pregledovalnem odseku obdrži še nadalje g. Franc Ks. Souvan. Redno nabiranje mesečnih doneskov med ljubljanskimi rodoljubi prevzame v oskrb „Krajcarska družba“. Obširno tajnikovo pojasnilo o načrtu in o načinu njegove izvršitve se vzame z odobravanjem na znanje. Dovolí se „Krajcarski družbi“ potrebna svota za pokritje troškov v tej zadevi iz društvene blagajne. Upravni odbor in pregledovalni odsek se združita kot agitacijski odsek za nabiranje podpisov med ljubljanskimi rodoljubi. — Razun tega se rešijo nekatere manj važne tekoče zadeve.

(Umrl) je dne 3. t. m. na Dunaji c. kr. vojaški župnik, ljubljanski častni kanonik, vitez Fran-Josipovega reda itd., preč. g. Nikolaj Zitz, previden s sv. zakramenti za umirajočce, star 65 let. Naj v miru počiva! — Obširneje v današnjem dopisu z Dunaja.

(Gospodom dopisnikom.) Na izrečno željo nekaterih gospodov povémo, da so znano izjavo gledé našega lista podpisali vsi častiti gospodje kamniškega dekanata, da pa se prvi trenotek niso vsi podpisali, krive so bile tedanje vremenske razmere. Pri tej

priliki dostavimo, da smo hvaležni za vsak dober članek in dopis, a ker je našega lista prostor pretesen, obseg pisem pa večkrat velik in raznovrsten, prosimo gg. dopisnike, naj nam prepusté določevati čas in obliko objav. Vse, kar smo dobili o šoli, porabili bomo o prilikah, narodno-konservativni program pa objavili o svojem času. Za zdaj naj rodoljubi zbirajo konservativne glasove in ne dajejo izrečnih obljub, dokler po dogovoru centralni volilni odbor ne razglasi kandidatov. Naše glasilo pri volitvi bodi: Sloga povsod, kjer dopuščajo načela, sicer pa odločno in pošteno konservativno postopanje.

(Tuje srečke.) Nova postava gledé srečk je stopila v veljavo z dnem 29. marca 1889. Po tej postavi se morajo vse tuje in ogerske srečke dati kolekovati pri c. kr. davkarskem uradu do dne 28. aprila 1889. Kolekovanje se vrši na podlagi nominalne vrednosti po lestvici III. Izvzetih je le nekaj ogerskih srečk. V prihodnje se bodo smele izdajati srečke le na korist države. Kdor do določenega časa ne dá kolekovati srečk, moral bo plačati kazni od 50 do 500 gld.

(Statistika ponemčevanja.) Nemški „Schulverein“ objavlja za minolo leto nastopne, tudi za nas jako poučne podatke: Društvenih doneskov nabralo se je 92.000 gld. in vrhu tega se dopošljejo še zaostali prispevki. V letu 1887 vsprejela je blagajnica še dodatno 40.700 gld. doneskov. Društvo broji 120.000 članov. V poročilu se toži, da se večina članov vdeležuje z najmanjšim letnim doneskom, to je 1 gld., in da se je le nekaterim odborom posrečilo, vzdržati imovitejše člane k višjim doneskom. Osobito se povdarja v izveštji, da za večje letne doneske gre hvala ženskim odborom. V darilih prejel je „Schulverein“ v minolem letu 101.900 gld., šolski stavbeni zaklad 36.100 gld. Obresti so iznašale 11.200 gld. Vsi prejemki iznašali so 1888. leta 299.500 gld. Leta 1888 potrošilo je društvo 208.800 gld., dalje 3500 gld. v podporo za zgradbe šol in 13.900 gld. na pokojnine za učitelje, vkupej torej 226.200 gld. — Od prvega početka do danes izdal je „Schulverein“ v gotovini: 1.553.300 gld. (podpore za šolske zgradbe, kupljena posestva, šolske podpore), in ima vrhu tega rezervni zaklad 165.200 gld. Za leto 1889 bilo je proračunjeno in dovoljeno za vzdrževanje šol 102.900 gld., za vzdrževanje varovalnic 30.800 gld., službene doklade 9100 gld., šolske podpore 15.900 goldinarjev, vkupej torej 183.100 gld. Za pokojnine trebalo bode 20.000 gld. — Ker „Schulverein“ obrača poglavitno skrb in pozornost slovanski deci, da jo ponemčuje v svojih šolah, nazivljemo te številke: statistiko germanizacije ali ponemčevanja.

(Novinarski kolek) je uveden, kakor znano, samo v Avstriji. Državi donaša na leto 1.100.000 gl. Časopis, ki izhaja dvakrat na teden v 2000 izvodi, plača na kolku na leto ogromno svoto 2000 gold. Koliko ima torej plačati list, ki izhaja vsak dan! Posebno za katoliške liste je novinarski kolek veliko breme, ker nimajo v pokritje te pristojbine in družih izdatkov onih dohodkov, kakor židovski listi, katerim donašajo oznanila, večkrat ostudne vsebine, ogromen dobiček.

(Vabilo na Gerbičev koncert), ki bode v nedeljo dne 7. aprila 1889 v čitalniški dvorani.

Koncert se vrši s prijaznim sodelovanjem gospic L. Daneševae in T. Bučarjeve, gg. A. Razingerja, I. Pianeekega, A. Puciharja, Ohma viteza Janušovskega in V. Moserja, ter mešanega zbora čitalniškega. Vspored: 1. Gerbič: „Mirno plavaj, čolnič moj!“ (barkarola), poje mešani zbor; bariton-solo gosp. A. Pucihar. 2. Jan Gall: „Spomlad“; trospev, pojeti gospici Daneševa, Bučarjeva in gospa M. Gerbičeva. 3. Rubinstein: „Asra“; poje g. Gerbič. 4. Grieg: „Sonata“ (G-dur) za gosli in glasovir; igrata gg. Moser in vitez Janušovski. 5. Dvořák: „Zapuščena“; dvospjev, poje ženski zbor. 6. Kreutzer: Trospev iz opere: „Prenočišče v Granadi“; sopran gđe. Daneševa, tenor gosp. Razinger, bariton gosp. Pianeeke. 7. a) Ivan Zajc: Kancioneta iz opere „Šubić Zrinjski“, b) Warlamov: „Krasnij sarafan“; poje gospa M. Gerbičeva. 8. Križkovski: „Utonula“; poje moški zbor. (Op. Točko 2., 3., 5., 6. in 7. spremlja na glasoviru g. vitez Janušovski.) — Sedeži prve vrste 80 kr., druge vrste 70 kr., tretje vrste 60 kr. — Vstopnina 40 kr. — Dijaški biljet 30 kr. — Sedeži se dobivajo pri čitalničnem kustosu (trafika) in na dan koncerta zvečer pri kasi. — Kasa se odpre ob sedmi, začetek ob polu osmi uri. Pristop koncertu je vsakemu dovoljen.

Telegrami.

Bukarešt, 4. aprila. Uradni list objavlja dekret, po katerem se odslej nazivlja princ Ferdinand Hohenzollernski „Kraljevska Visokost, princ rumunski“.

Pariz, 4. aprila. Ministerski svet je danes sklenil, od zbornice zahtevati pooblastilo za postopanje proti Boulangerju.

Pariz, 4. aprila. V zbornici je vlada zahtevala, naj se jej izroči Boulanger. Zatožnica se opira na članke kazenskega zakonika, ki govoré o zarotah in napadih. Zbornični odseki so takoj izvolili komisijo, ki je predlagala izročitev. Slednjo je potem zbornica takoj potrdila s 355 proti 230 glasovom. Mej sejo so se vršili burni prizori. Rzsodba zoper „patrijote“ se bo razglasila v soboto.

Peterburg, 5. aprila. „Ruski Invalid“: Carski ukaz odrejuje, da se sestavi druga kozaška divizija. S tem se bo vojna donskih kozakov za dva, vojna kubanskih za jeden konjiški polk, vojna fereških za šest, vojna uralskih kozakov za dve stotnji pomnožila. Število častnikov se bo zvišalo za 245. Za to kozaško divizijo se je zapovedala poletna taborska vaja pri Čugujevu, gubernije karovske.

Umrli so:

V bolnišnici:

2. aprila. Franc Ferkol, delavec, 70 let, pljučna tuberkuloza. — Rozalija Milač, posestnikova žena, 51 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	725.7	5.2	sl. jzap.	jasno	
4 2. u. pop.	725.1	10.4	sr. jzap.	„	0.00
9. u. zveč.	725.6	3.8	sl. jzap.	„	

Srednja temperatura 6.5°, za 1.2° nad normalom.

Dunajska borža.

(Telegrafčno poročilo.)

5. aprila.

Papirna renta 5 % po 100 gl. (s 16 % davka)	83 gl. 95 kr.
Srebrna „ 5 % „ 100 „ 16 % „	84 „ 75 „
5 % avstr. zlata renta, davka prosta	111 „ 35 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 85 „
Akoije avstr.-ogerske banke	894 „ — „
Kreditne akcije	297 „ 50 „
Francoski napoleond.	9 „ 57 „
Cesarski cekini	5 „ 72 „
Nemške marke	59 „ 15 „

Protin,

revmatizem se more prav za gotovo ozdraviti, ako se rabi moja mast, katere izdelovanje je v moji družini dedna pravica in ki leži za vedno in v kratkem časi protin, pakostnice, podagro in trganje po udlih, takó, da so osebe, ki so leta in leta ležale bolne v postelji ter so konečno rabile to mast, popolnoma ozdravele. Za vspeh jamčim. Pošiljam jo v steklenicah z navodilom. **Viljemina Suchá v Mladí Boleslavi (Jungbunzlau) na Češkem.** Na tisoče pisem pričuje o vspešnem lečenju. Jedna steklenica 1 gld. 30. kr.

Vaše blagorodje! Ne morem si kaj, da ne bi se vam zahvalil za poslano mi mast z navodilom, ker nisem mislil, da se bodem že kdaj ozdravil. Trpel sem strašne muke v levi nogi in v križu celo pol-drugo leto, in večinoma nisem mogel vstati in se na noge postaviti, takó, da sem bil prisiljen plaziti se po zemlji. Poslušal sem Vaš svet in heala Bogu, jedina steklenica Vaše masti me je popolnoma ozdravila, za kar se vam srčno zahvaljujem in Bog naj Vas blagoslovi.

V SVETKOVI pri Paruicah, dne 2. maja 1887.

(3—1)

Fr. Buchta, poljedelec.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

na Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (7)

Cenike na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornati.

†

Vojaško duhovništvo dunajske posadke s tem naznanja pretužno smrt prečastitega gospoda

Nikolaja Zitz-a,

c. kr. vojaškega župnika za dunajski duhovniški okraj, častnega kanonika, viteza Franc-Josipovega reda, posestnika zlatega križca za duhovniške zasluge in vojskine svetinje, i. t. d., i. t. d., ki je v sredo, 3. dan aprila 1889, ob 1/6. uro zvečer po kratki hudi bolezni in prejemši sv. zakramente za umirajoče v 66. letu dōbe svoje izdihnil blago svojo dušo.

Truplo blagega ranjkega se bo v petek, 5. dan t. m. popoldne točno ob 1. uri iz garnizijske bolnišnice št. 1 (Leichenhof-Capelle) prepeljalo v votivno in garnizijsko cerkev pri božjem Izveličarju; tū se bo slovesno blagoslovilo, potem pa v lastnem grobu na osrednjem pokopališču pokopalo.

Sveta maša-zadušnica se bo v soboto, 6. dan t. m. ob 9. uri dopoldne v napominani župni cerkvi darovala.

Na DUNAJI, 4. dan aprila 1889.

Diseldorfske oljnaté barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

v

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje). Filijala: Slonove ulice 10-12

priloga slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastojn in franko.

Oljnaté barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

Specijaliteti: Firnež iz kranjskega lanenega olja.

Specijaliteti: Ultramarinmodra in zelena barva.